

УДК 631.43

Пантелей А.В., Крохін С.В.*Державний біотехнологічний університет***ОЦІНКА ЯКОСТІ ҐРУНТІВ СФК «КАЛИНА»
ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
І ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ РОДЮЧОСТІ**

The soil cover of the land use of SFC "Kalyna" was studied, it was found that the territory of the farm is dominated by soils with high natural fertility, which has been reduced due to use. In addition, a large amount of soil is subject to erosion.

У сільському господарстві важливо проводити дослідження з метою отримання детальної інформації про якісні показники ґрунтів землекористування. Це дозволить спланувати шляхи використання ґрунтового покриву для отримання найбільших урожаїв різних сільськогосподарських культур, а також обрати шляхи підвищення родючості ґрунтів.

Мета досліджень полягає у визначенні оцінки якості ґрунтів СФК «Калина» Харківського району Харківської області.

Ця мета зумовлює такі завдання:

- агрономічно схарактеризувати ґрунти території господарства СФК «Калина» Харківського району Харківської області;
- на основі отриманих даних провести оцінку якості ґрунтів господарства;
- визначити шляхи раціонально використання ґрунтового покриву та рекомендувати заходи для підвищення родючості ґрунтів у господарстві.

Об'єкт досліджень є — якість ґрунтів СФК «Калина» Харківського району Харківської області.

СФК «Калина» розташований у Вовчанському районі з центральною садибою в селі Петропавлівка, яка знаходиться в 5 км від залізниці та в 15 км від районного центру місто Вовчанськ.

Загальна площа землекористування господарства – 4734,2 га в тому числі – 3150,6 га ріллі.

У ґрунтовому покриві господарства домінують ґрунти дернового типу ґрунтоутворення. Це переважно чорноземи глибокі, вилугувані та реградовані з різним ступенем прояву ерозійних процесів. Ці ґрунти високородючі, насичені кальцієм, мають добрі водно-повітряні та фізичні показники.

Серед ґрунтів господарства поширені чорноземи типові середньогумусні слабо і середньозміті, чорноземи опідзолені, чорноземи сильнозміті.

За багаторічними даними господарства і власними дослідженнями можна свідчити про якість земель. Середньозважений показник умісту гумусу за Тюрнімом по господарству становить 4,7% (середній уміст) P₂O₅ – 86,4 мг/кг ґрунту, згідно з агрохімічним групуванням ґрунтів за ступенем забезпеченості ґрунтів рухомим фосфором (за Чіріковим) цей показник відповідає середній забезпеченості. Обмінний K₂O – 90,5 мг/кг ґрунту відповідає підвищеній

забезпеченості; уміст гідролізованого азоту становить 50 мг/кг г, за Тюріним – Коновою це середній показник. рНсольовий у середньому дорівнює 5,9 – за ступенем кислотності близький до нейтрального. З 3150,6 га ріллі 2384,8 га характеризуються середнім ступенем забезпеченості рухомими формами фосфору. Окрім цього, дуже велику територію господарства займають ґрунти з підвищеним умістом калію – 2087,6 га. Зазначимо, що всі ґрунти за ступенем кислотності близькі до нейтрального або нейтральні.

За зведеними якісними показниками ґрунтів встановлено середньозважений бал бонітету по господарству, який дорівнює 71 бал.

Установлено, що в СФК «Калина» площі займають ґрунти, які піддаються впливу водної ерозії. На таких ґрунтах знижується вміст поживних речовин, отже, доцільними будуть заходи щодо боротьби з ерозією. Так, необхідне введення в сівозміни культур суцільної сівби, обробіток ґрунту впоперек схилу, впровадження заходів з снігозатримання, залишання високої стерні тощо. Також значні площі займають ґрунти зі схилами понад 9°, які рекомендується в подальшому використовувати як сіножаті і пасовища.

Варто зауважити, що на території господарства переважають чорноземні ґрунти з високою природною родючістю. Проте з роками неналежного їх використання вона знижується, тому доцільним є внесення органіки, як найкращого варіанта удобрення (перегною, заорювання рослинних решток тощо). Також не завадить внесення азоту, фосфору і калію відповідно до потреб окремих культур.

Більшу частину території господарства можна використати під вирощування всіх сільськогосподарських культур. Зі збільшенням крутизни схилів відповідно збільшується і відсоток зернових у структурі посівних площ, а на ділянках з високою крутизною схилів упроваджуються ґрунтозахисні сівозміни з виключенням кормових, овочевих і технічних культур.

Список використаних джерел:

1. Тихоненко Д. Г. Класифікація ґрунтів України / Д. Г. Тихоненко // Наук.-практ. збірник: посібник українського хлібороба «Українські чорноземи в началі третього тисячоліття» – Київ, 2016. – Т. 1. – С. 73-76.
2. Казюта А.О. Зміна основних характеристик чорноземів типових у короткоротаційних сівозмінах/ А.О. Казюта // Наук.-практ. збірник: посібник українського хлібороба «Українські чорноземи в началі третього тисячоліття» – Київ, 2016. – Т. 1. – С. 233-234.
3. Ґрунтознавство / Д.Г. Тихоненко, М.О. Горін, М.І. Лактіонов та ін.; за ред. Д.Г. Тихоненка. – К.: Вища освіта, 2005. – 703 с.